

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
wijziging wet gemeenschappelijke regelingen

DATUM
7 november 2022
Verz. 8 november 2022

BIJLAGEN
2

BEHANDELD DOOR
WAPM (Philip) Wolfs

TELEFOONNUMMER
043 355368

ONZE REFERENTIE
2022.17258

E-MAILADRES
Philip.Wolfs@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Met deze wijziging wordt o.a. de betrokkenheid van volksvertegenwoordigers bij het bestuur van een samenwerkingsverband vergroot. Zie hierbij ook bijlage 1 en 2 voor relevante wijzigingen. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers is per 1 juli 2022 in werking getreden. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar. Hiermee is het moment aangebroken om enkele keuzes te maken ten aanzien van het proces om te komen tot een nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Initiatief om samen op te trekken als gemeenschappelijke regelingen in Limburg:

Aangezien deze wet voor alle gemeenschappelijke regelingen geldt, staan alle gemeenschappelijke regelingen voor dezelfde opdracht, actualisatie van de GR vóór 1 juli 2024. Hierdoor is het idee ontstaan om de krachten te bundelen en samen op te trekken in zowel kennisdeling als procesgang (o.a. richting de raden).

In dit kader is er inmiddels ambtelijk contact geweest met collega's van verschillende gemeenschappelijke regelingen, waarbij aangegeven is dat we in principe graag samen optrekken.

Hierbij is in overweging genomen:

- de brief van 'Samen Grip Op Verbonden Partijen' (SGOVP) d.d. 29 juni 2022 waarin wordt aangegeven dat daar waar mogelijk, eenzelfde uitgangspunten op het vlak van besluitvorming, participatie en evaluatie worden toegejuicht;
- een behoefte-verkenning bij gemeentelijke ambtenaren en griffies, die leert dat er behoefte is aan gelijkloop in heel praktische zin. Denk hierbij m.n. aan termijnen waarop bijvoorbeeld de begroting ter zienswijze wordt aangeboden.

In navolging op deze eerste verkennende gesprekken heeft de Veiligheidsregio Zuid-Limburg op 28 juli 2022 een brief ontvangen van Boels Zanders Advocaten, waarin namens de directeurs van de gemeenschappelijke regelingen Omnibuzz, Rd4, RD Maasland, Het Gegevenshuis, MGR Sociaal Domein Limburg-Noord, ISD BOL, BsGW, Kredietbank Limburg, en de RUD Zuid-Limburg wordt gevraagd gezamenlijk te komen tot een wijzigingsvoorstel. In deze brief wordt het aanbod gedaan om het traject te laten begeleiden door Boels Zanders Advocaten en jurist Rob de Greef via organisatie Cooperación, waarbij in drie sessies de benodigde wijzigingen besproken worden en

DATUM
7 november 2022

uiteindelijk een wijzigingsvoorstel wordt gedaan (per categorie GR). Het betreft hierbij enkel de wijzigingen die voor alle GR'en gelden.

De VRZL zal hierin gezamenlijk optrekken met een consortium van gemeenschappelijke regelingen met advisering van Boels Zanders Advocaten.

Onderstaand de planning op hoofdlijnen. Het is mogelijk dat hierin nog geschoven wordt.

1. In november vindt een sessie plaats met enkele griffiers
2. Eind januari 2023 zullen de eerste raadsessies plaatsvinden (vorm en programma nog nader te bepalen)
3. In februari/maart worden tekstvoorstellen ontwikkeld voor de te wijzigen GR'en
4. In april 2023 vindt een tweede sessie met enkele griffiers plaats
5. Begin mei staan de tweede raadsessies op de planning (vorm en programma nog nader te bepalen)
6. In juni 2023 zal naar verwachting het formele wijzigingsproces van start gaan.

Daarnaast worden er tijdens het beschreven wijzigingstraject een tweetal raadsinformatiesessies plaatsvinden in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Tijdens deze informatiesessies worden de raden bijgepraat over het initiatief en worden zij in de gelegenheid gesteld om input te leveren. De eventuele input van de raden tijdens deze informatiesessies zal worden meegenomen in de concreet op te stellen wijzigingsvoorstellen.

Gezien de gewenste gelijkloop die dit initiatief nastreeft op zowel inhoud als procesgang, heeft de directie Veiligheidsregio Zuid-Limburg besloten zich in dit proces inderdaad extern te laten adviseren en ondersteunen en dus deel te nemen aan de voorgestelde samenwerking bij het wijzigingstraject gemeenschappelijke regelingen.

Vervolg & planning

Als gezegd, zullen de gemeenschappelijke regelingen uiterlijk over twee jaar, op 1 juli 2024, moeten zijn aangepast. Voordat deze wijzigingen in werking kunnen treden, moeten ze zowel worden goedgekeurd door de colleges van B&W als door de gemeenteraden. Belangrijk is dat de gemeenteraden twee keer betrokken moeten worden: één keer via een zienswijze op de conceptwijziging en daarna beschikken de raden bij de definitieve besluitvorming nog over een aanvullend toestemmingsrecht.

Het formele besluitvormingstraject gaat daardoor lange tijd in beslag nemen.

Om ervoor te zorgen dat de wijzigingen echt per 1 juli 2024 in werking zullen treden, is de tijdsplanning voor het opstellen van de wijzigingsvoorstellen ambitieus: het streven is om de conceptteksten in het voorjaar van 2023 in procedure te brengen.

Hiermee is de verwachting dat in de volgende bestuurscyclus (BAC F&P 14 november, DB 18 november, AB 2 december) in elk geval meer inhoudelijke duiding bij de wijzigingsvoorstellen wordt teruggekoppeld richting het bestuur VRZL.

DATUM
7 november 2022

Tot slot: voorgestelde planning voorlopige begroting 2024 en - jaarrekening 2022

Er worden enkele belangrijke wijzigingen in termijnen benoemd in de gewijzigde Wgr, waaronder:

- Voorlopige begroting en jaarrekening dienen vóór 30 april (was 15 april) aan de gemeenteraden aangeboden te worden (artikel 34b);
- Voorlopige begroting dient 12 weken (was 8 weken) voorafgaand aan vaststelling door het AB aangeboden te worden aan de gemeenteraden (artikel 35 lid1);
- Vastgestelde begroting dient twee weken na vaststelling, doch uiterlijk vóór 15 september (was 1 augustus), aan de gedeputeerde staten aangeboden te worden (artikel 34 lid 2);
- Vastgestelde jaarrekening dient twee weken na vaststelling, doch uiterlijk vóór 15 juli (ongewijzigd), aan de gedeputeerde staten aangeboden te worden (artikel 34 lid 4).

Wanneer we deze wijziging in termijnen 1-op-1 toepassen, komen we uit op een zienswijzeperiode die in het zomerreces valt, waarbij vaststelling van de jaardocumenten en begroting pas in september kan plaatsvinden. Dit lijkt niet wenselijk, noch vanuit het oogpunt van gemeenteraden en deelnemende partijen, noch vanuit de organisatie van VRZL zelf. Het is evenwel en binnen de context van de gewijzigde wet, mogelijk hierover andere afspraken te maken.

Voorstel is een planning aan te houden die het mogelijk maakt dat het algemeen bestuur vóór het zomerreces 2023 de jaarrekening 2022 alsook de begroting 2024 kan vaststellen. Concreet stellen we voor om voor behandeling van deze stukken in het voorjaar 2023 de termijnen aan te houden, die op dit moment in onze GR gelden (aanbieding van de stukken zo vroeg als mogelijk doch vòór 15 april, waarbij de raden van de gemeenten vòór 1 juni bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de conceptjaarrekening en het jaarverslag alsook de begroting aanbieden). Mits goed afgestemd met andere GR'en alsook griffies, levert deze insteek praktisch gezien het meeste voordeel op; nl. gelijkloop in behandeling van de stukken.

Een eerste verkenning leert dat ook andere GR'en een voorkeur kennen voor het afronden van de zienswijzeprocedure vòór het zomerreces 2023. Het zwaartepunt van commissie- en raadsbesprekingen rondom conceptjaarrekening en voorlopige begroting in het geval van VRZL, zou daarmee in de maand mei 2023 komen te liggen.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake

Raadsinformatiebrieven

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Gemeente Simpelveld (LB)
t.a.v. de burgemeester
Postbus 21000
6369 ZG SIMPELVELD

DGBRW

Democratie en Bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Contactpersoon

[info.openbaarbestuur@minbzk
.nl](mailto:info.openbaarbestuur@minbzk.nl)

Kenmerk

2022-0000102455

Uw kenmerk

Datum 19 april 2022
Betreft wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Geachte heer/mevrouw,

Met ingang van 1 juli 2022 treedt een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking.¹ Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. Om de kaderstellende en controlerende rol van de volksvertegenwoordiging beter in te kunnen vullen en de democratische legitimatie te verbeteren wordt met deze wetswijziging een aantal aanpassingen en aanvullingen geïntroduceerd op de al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten. Een aantal van deze wijzigingen treedt op 1 juli direct in werking, maar een ander deel zal binnen twee jaar na inwerkingtreding geïmplementeerd moeten worden in alle gemeenschappelijke regelingen. Met deze brief informeer ik u over deze wijzigingen.

Volksvertegenwoordigingen² krijgen door deze wijziging meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen op samenwerkingsverbanden. De verschillende aanpassingen en aanvullingen zullen hierna kort worden toegelicht.

De wijzigingen van de Wgr zijn onder te verdelen in drie categorieën:

1. De versterking van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.
2. De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden.
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Ad. 1 Versterken positie raden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regeling

- a. Zienswijze bij treffen regeling: Om de positie van de raad te verbeteren wordt de raad het recht toegekend om bij een ontwerp-regeling een zienswijze naar voren te brengen. De raad

¹ Stb. 2022, 18 (voor de parlementaire behandeling zie Kamerstukken 33 513).

² Waar hierna wordt gesproken over gemeenteraden of raden worden tevens provinciale staten en de algemene besturen van waterschappen bedoeld.

kan zijn opvatting binnen acht weken kenbaar maken. Wanneer volgens de raad te weinig is gedaan met een zienswijze kan de raad ervoor kiezen geen toestemming te verlenen voor de gemeenschappelijke regeling.

- b. Zienswijze voor besluiten: Ook wordt een verplichting geïntroduceerd om in de gemeenschappelijke regeling afspraken te maken over welke besluiten van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vatbaar zijn voor een zienswijze aan de gemeenteraden. Hierdoor wordt het voor gemeenteraden mogelijk hun opvatting te geven over een voorgenomen besluit. In de gemeenschappelijke regeling kan ook worden afgesproken dat geen besluiten vatbaar zijn voor een zienswijze van de gemeenteraden, maar dat is dan een keuze waar de gemeenteraden bij het voorleggen van de wijzigingsregeling mee in dienen te stemmen (art. 1 Wgr).
- c. Gemeenschappelijke adviescommissie: De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten krijgen de mogelijkheid om bij een gemeenschappelijke regeling zijnde een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in te laten stellen bestaande uit raadsleden van de deelnemende gemeenten. Door middel van deze adviescommissie kunnen gemeenteraden in een vroeg stadium worden betrokken bij geplande besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam. Daarnaast kan de adviescommissie het bestuur adviseren omtrent voorgenomen besluiten en (gezamenlijke) standpunten van de raden van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) voorbereiden. De gemeenschappelijke adviescommissie is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling en wordt daarom ingesteld door het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam) is verplicht om de commissie in te stellen als de raden hierom vragen. Er is geen sprake van delegatie van bevoegdheden aan de gemeenschappelijke adviescommissie. Uiteindelijk blijven de raden beslissingsbevoegd.
- d. Afspraken over participatie: In elke regeling moet worden opgenomen of, en zo ja op welke wijze, burgers de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen die bij de gemeenschappelijke regeling zijn belegd.
- e. Actieve informatieplicht: Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft een actieve informatieplicht over wat er binnen de regeling speelt. Deze informatieplicht komt overeen met de informatieplicht die het college van B&W heeft ten opzichte van de gemeenteraad. In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd.
- f. Extra vergoeding voor lidmaatschap nieuwe gemeenschappelijke commissies: Raadsleden die naast hun reguliere raadslidmaatschap lid zijn van een gemeenschappelijke adviescommissie of een gemeenschappelijke

onderzoekscommissie, zoals geïntroduceerd met deze wetswijziging, kunnen aanspraak maken op een extra vergoeding. Voor de hoogte van de aanvullende vergoeding wordt aangesloten bij de hoogte van bestaande vergoedingen, zoals geregeld in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Ad. 2 De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden

- g. Recht van onderzoek: Door het recht van onderzoek, ook wel recht van enquête genoemd, krijgen de gezamenlijke gemeenteraden de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar de bestuursvoering van een gemeenschappelijke regeling. Voorwaarde voor de instelling van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie is dat alle raden hiermee instemmen. Verder is het van belang dat een gezamenlijke enquête *niet* kan worden ingesteld als een gemeenschappelijke regeling getroffen of mede getroffen is door de raden.
- h. Onderzoeksmogelijkheden lokale rekenkamers: Rekenkamers zijn al bevoegd onderzoek te verrichten bij gemeenschappelijke regelingen, inlichtingen in te winnen, documenten te vorderen en indien nodig bij de betrokken instelling een onderzoek in te stellen. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de lokale rekenkamers, waaronder gezamenlijke rekenkamers, de mogelijkheid hebben om onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur van een gemeenschappelijke regeling waaraan een gemeente deelneemt.

Ad. 3 Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling

- i. Afspraken over evaluatie: Het wordt verplicht om afspraken te maken over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De meerwaarde van een evaluatie is dat periodiek wordt stilgestaan bij het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Waar de evaluatie specifiek op gericht moet zijn, hoe vaak die moet plaatsvinden en op welke wijze wordt niet voorgeschreven. Er kan dus ook worden gekozen voor de afspraak om de regeling niet te evalueren, maar dit is dan een bewuste keuze waar de gemeenteraad bij het voorleggen van de wijzigingsregeling mee dient in te stemmen.
- j. Afspraken over uittreding: Met het oog op mogelijke uittreding uit een gemeenschappelijke regeling kan niet langer worden volstaan met de afspraak dat het (algemeen) bestuur de uittredingsvoorwaarden vaststelt. Voortaan moeten in ieder geval afspraken worden gemaakt over de gevolgen voor het vermogen voor de rechtspersoon, waarbij moet worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen.

- k. Aanpassing begrotingscyclus: Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte uitgaven voor een gemeente die moeten worden verwerkt in de begroting van de gemeente zelf. Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. De begrotingscyclus van gemeenschappelijke regelingen sluit daardoor beter aan op die van gemeenten, waardoor het voor gemeenteraden gemakkelijker wordt te overzien wat de gevolgen zijn van uitgaven aan regelingen voor de eigen gemeente. Ook krijgen gemeenteraden langer de tijd om een zienswijze op de concept-begroting van een regeling te geven en ontvangen zij de kadernota later.

Van deze wijzigingen treden de zienswijze van de gemeenteraad bij het treffen, wijzigen, uittreden of beëindigen van een regeling, de bevoegdheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te (laten) stellen, de actieve informatieplicht, het recht van onderzoek, de onderzoeksmogelijkheden van lokale rekenkamer(commissie)s en de wijziging in de begrotingscyclus per 1 juli direct in werking. De overige wijzigingen vragen om een vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling. U heeft twee jaar de tijd om hierin te voorzien (uiterlijk 1 juli 2024).

Omdat de wijzigingswet op 1 juli 2022 in werking treedt, kan deze wijziging gevolgen hebben voor de termijnen die bij de begrotingscyclus voor 2023 worden gehanteerd. In de praktijk zullen veel gemeenschappelijke regelingen al vóór 1 juli hun ontwerpbegrotingen aan de vertegenwoordigende organen toezenden voor een zienswijze. Het is van belang dat de gemeenschappelijke regelingen hierbij reactietermijnen stellen conform de nieuwe termijnen die op 1 juli 2022 ingaan. Dit betekent concreet dat de gemeenschappelijke regelingen een reactietermijn dienen op te nemen die eindigt na het zomerreces. Uitzondering hierop vormen die procedures waarvoor de zienswijzetermijn eindigt voor 1 juli. In deze gevallen mag rekening worden gehouden met de verruiming, maar is dit niet verplicht.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen via de postbus info.openbaarbestuur@minbzk.nl.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

OVERZICHT WIJZIGINGEN WET GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN PER 1 JULI 2022 (DE POSITIE VAN DE RADEN BETREFFEND)

ARTIKEL WGR	WIJZIGING
1	Colleges of burgemeesters zenden het ontwerp van een GR van colleges of burgemeesters toe aan de raden (heeft betrekking op treffen, wijzigen, toetreden en uittreden GR). De raden kunnen binnen 8 weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze naar voren brengen.
9 lid 1	Een GR houdt bepalingen in omtrent de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon en de deelnemende gemeenten.
10 lid 5	Een GR houdt bepalingen in omtrent de bestuursbesluiten waarover de raden voorafgaand aan het nemen van het besluit een zienswijze naar voren kunnen brengen.
10 lid 6	Voorafgaand aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze is gegeven stelt het DB de raden schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze en de conclusies daaromtrent.
10 leden 7 en 8	Een GR houdt bepalingen in over de wijze waarop aan ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid worden betrokken. Afd. 3.4 Awb is van toepassing.
11a	Een GR bevat bepalingen omtrent de evaluatie van de regeling.
17 leden 2 en 3	Het bestuur geeft de raden alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Een GR bevat bepalingen over de wijze waarop de inlichtingen worden verstrekt.
24a	Op voorstel van de deelnemende raden stelt het AB van een GR een gemeenschappelijke adviescommissie in die het AB kan adviseren, de besluitvorming van de raden m.b.t. de GR kan voorbereiden of de raden kan adviseren. Het AB regelt de bevoegdheden, taken en werkwijze van de gemeenschappelijke commissie nadat de raden van de deelnemende gemeenten hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het AB hebben kunnen brengen.
34 lid 2	Het DB zendt de begroting binnen 2 weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 september, naar GS.
34b	Het DB zendt vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.
35	Het DB zendt de ontwerpbegroting 12 weken voordat zij aan het AB wordt aangeboden toe aan de raden.
35 lid 4	Het DB stelt de raden voorafgaand aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze en de conclusies die het daaraan verbindt.
ARTIKEL GW	WIJZIGING
155g en h	De raad kan samen met de raden van de andere deelnemende gemeenten een onderzoek instellen naar het door de GR gevoerde bestuur. Er wordt een gemeenschappelijke onderzoekscommissie ingesteld.
184 lid 3	De lokale rekenkamer kan een onderzoek instellen naar het gevoerde bestuur van een GR. De rekenkamers van de andere deelnemende gemeenten worden hiervan in kennis gesteld.

- Het deel van de wet dat rechten geeft aan raadsleden gaat op 1-7-2022 direct in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van 2 jaar.